

پرسشنامه سبک های تصمیم گیری اسکات و بروس 1995

لطفا در هر دو پرسشنامه هر یک از عبارات ذیل را به دقت مطالعه نموده و پاسخی که به بهترین شکل شما را توصیف می کند انتخاب فرمایید لطفا پاسخ خود را به شکل صادقانه به گونه ای که هست ارائه فرمایید نه آن طوری که دوست دارید باشید.

سوال	هرگز	بندرت	گاهی	بیشتر اوقات	همیشه
1. در هنگام تصمیم گیری به بینش فردی (شهود درونی) خود توجه می کنم.					
2. بدون نظر خواهی از دیگران قادرم تصمیمات را اتخاذ کنم.					
3. در هنگام تصمیم گیری این که احساس کنم تصمیم درست است برایم مهم است از این که حتما دلیل منطقی برای درست بودن آن داشته باشم.					
4. برای اطمینان از این که حقایق درستی در اختیار					

					دارم قبل از تصمیم گیری قادرم تمامی منابع اطلاعاتی خود را دوباره بررسی کنم.
					5. در تصمیم گیری های مهم بر اساس آن چه که دیگران می گویند عمل می کنم.
					6. از تصمیم گیری ها طفره می روم ، چرا که فکر کردن راجع به آنها مضطربم می کند.
					7. همه تصمیمات را می توان با یک رو کاملاً منطقی و نظامند اتخاذ نمود.
					8. در هنگام تصمیم گیری کاری را انجام می دهم که در همان لحظه ی آنی فکر می کنم درست است.
					9. به صورت فی البداهه تصمیم گیری می کنم.
					10. زمانی که با تصمیمات مهم مواجه

					می شوم دوست دارم کسی را داشته باشم که مرا در مسیر صحیح هددایت کند.
					11. تصمیم گیری های اضطراری (فوری) من نیازمند تفکر کاملا دقیق است.
					12. در هنگام تصمیم گیری به احساسات و عکس العمل های درونی خود اعتماد می کنم.
					13. در هنگام تصمیم گیری می توانم به تنهایی تمامی گزینه ای مختلف را شناسایی و بررسی کنم.
					14. از اتخاذ تصمیمات مهم خودداری می کنم مگر این که اجباری در این زمینه وجود داشته باشد.
					15. بدون پیش زمینه قبلی تصمیم گیری می کنم.

					16. در هنگام تصمیم گیری بر قوه ادراک درونی خود تکیه می کنم.
					17. تصمیماتی را اتخاذ می کنم که احساس می کنم درست هستند.
					18. در هنگام تصمیم گیری به کمک دیگران نیاز دارم.
					19. تا انجایی که امکان پذیر باشد تصمیم گیری را به تعویق می اندازم.
					20. تصمیمات را بدون پیش زمینه قبلی و در همان لحظه مواجه شدن با مشکلات اتخاذ می کنم.
					21. از اتخاذ تصمیمات مهم طفره می روم.
					22. احساس می کنم بدون حمایت دیگران نمی توانم تصمیم گیری کنم.
					23. تصمیمات مهم را در آخرین لحظات اتخاذ

					می کنم.
					24. در هنگام تصمیم گیری سریعاً تصمیم خود را اتخاذ می کنم.
					25. در شرایط بحرانی و مبهم کاملاً بر مبنای منطق (به صورت عقلانی) تصمیم گیری می نمایم.

• پرسشنامه مربوط به سبک تصمیم گیری

اسکات و بروس 1995 پنج سبک تصمیم گیری مدیران را که شامل تصمیم گیری (1 عقلانی 2 شهودی 3 وابستگی 4 آنی 5 اجتنابی) است را مطرح نموده اند و معتقدند این پنج سبک تحت تاثیر ویژگی های درونی و شخصیتی افراد است که به عنوان الگو مورد بررسی قرار می گیرد.

تعریف مفهومی:

تصمیم گیری مدیران در مجموعه سازمانی یکی از اجزاء بسیار پیچیده و حساس رهبری آن ها می باشد. تصمیم گیری عبارت است از انتخاب یک راهکار از میان گزینه های مختلف. بر طبق این تعریف تصمیم گیری هسته اصلی برنامه ریزی را تشکیل می دهد. بر این اساس نحوه برخورد و واکنش مدیران، در هنگام مواجهه با شرایط تصمیم گیری بیانگر سبک تصمیم گیری آن ها می باشد. (هادیزاده مقدم و تهرانی)

سبک تصمیم گیری عقلانی: در این سبک تصمیم گیری فرد از همه راه حل ها مطلع است و می داند که هر تصمیمی به چه نتیجه ای می انجامد و می تواند نتایج حاصل از تصمیم گیری را بر حسب اولویت (بیشترین نفع) مرتب و سازماندهی کند (Eberlin, 2005) تا با استفاده از یک استراتژی بهینه سازی حصول به اهداف را به حداکثر

رساند (Hoy & Miskel، 2008). بنابراین افراد در این سبک تمامی راه حل های ممکن را تعیین و ارزشیابی نموده و با تعیین عواقب هر یک از این راه حل ها بهترین راه حل را انتخاب می کنند.

سبک تصمیم گیری شهودی: رابینز(2009) معتقد است که این سبک ، فرآیندی ناخودآگاه تصمیم گیری است که در سایه تجربه های استنتاج شده به دست می آید . مبتنی بر احساسات و یادگیری ضمنی افراد است و الزاما سوای تجزیه و تحلیل معقول عمل نمی کند ، بلکه این دو مکمل یکدیگراند. پس در این شیوه تصمیم گیرنده از یک رویه نظامند استفاده نمی کند و در هنگام اتخاذ تصمیم از تجزیه و آگاهی های ضمنی خود سود می جوید.

سبک تصمیم گیری وابستگی: پارکر و همکاران او (2007) معتقدند که این سبک بیانگر عدم استقلال فکری و عملی تصمی گیرنده و تکیه بر حمایت ها و راهنمایی های دیگران در هنگام اتخاذ تصمیم است (Moghadam & Tehrani 2008) و آگاهی های دیگران در هنگام این نوع تصمیم گیری ها نقش اساسی دارد (Scot & Brouce، 1995). بنابراین در این شیوه تصمیم گیرنده متکی به عقاید دیگران بوده و نقش منفعلی دارد.

سبک تصمیم گیری آنی: بیانگر شرایط اضطراری است که فرد بدون پشتوانه ی فکری قبلی ، بلافاصله در کمترین زمان ممکن تصمیم اصلی خود را اتخاذ می کنند (Scot & Brouce،1995). البته ممکن است این شیوه تصمیم گیری معلول شرایطی باشد که برای مدیر

ایجاد می شود. البته استفاده از این سبک به معنی گرفتن تصمیمات خام و ناپخته نیست ، زیرا در این شیوه نیز مدیر بر اساس تجربه و اطلاعاتی که دارد تصمیم گیری می کند.

سبک تصمیم گیری اجتنابی: به عقیده پارکر و همکاران او (2007) این سبک به معنی ، به تعویق انداختن تصمیم گیری در هنگام مواجهه با مشکلات و طفره رفتن از واکنش نسبت به مساله رخ داده شده می باشد . در این شیوه تصمیم گیرنده تمایل دارد که از هر گونه اتخاذ تصمیم اجتناب کرده و تا حد امکان از موقعیت تصمیم گیری دوری جوید (Moghadam & Tehrani، 2008) به گونه ای که می توان گفت افراد از گرفتن تصمیم وحشت داشته و نگران عواقب تصمیم خود می باشند.

• **مولفه های پرسشنامه و سوالات مربوط به هر مولفه:**

سوالیات	مولفه ها
25و13و11و7و4	عقلانی
17و16و12و3و1	شهودی
22و18و10و5و2	وابستگی
24و20و15و9و8	آنی
23و21و19و14و6	اجتنابی

• مقیاس پرسشنامه

در این پرسشنامه نمره گذاری عبارت به صورت لیکرت است و به صورت زیر انجام می شود:

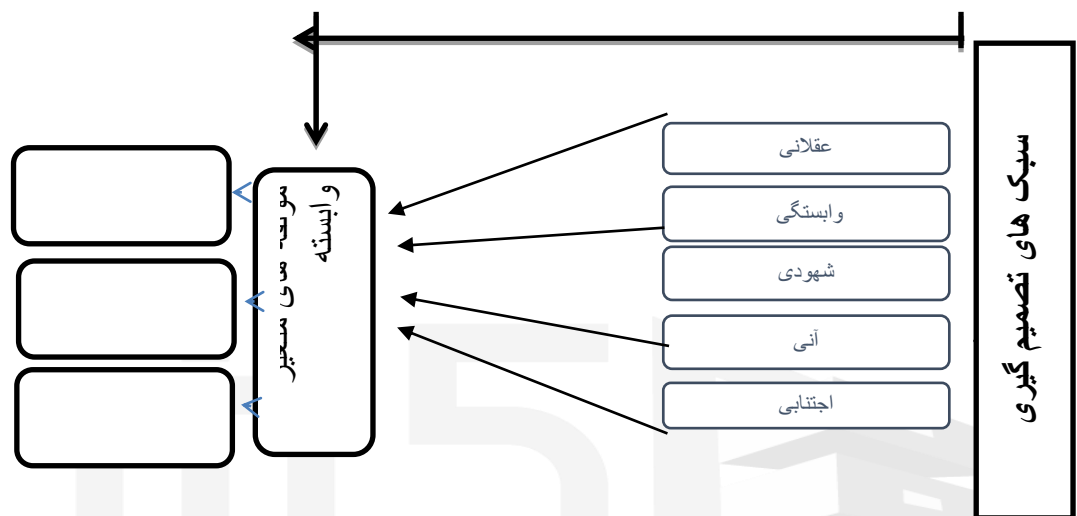
گزینه	هرگز	به ندرت	گاهی	بیشتر اوقات	همیشه
امتیاز	1	2	3	4	5

اما در سوالات معکوس : 2 نمره گذاری بر عکس خواهد بود.

گزینه	هرگز	به ندرت	گاهی	بیشتر اوقات	همیشه
امتیاز	5	4	3	2	1

• مدل سبک های تصمیم گیری

توجه شکل زیر یک مدل آماده بر تحقیق شما می باشد در صورتی که تحقیق شما از دو متغیر تشکیل شده است مدل خالی را با مشاهده مدل تکمیل شده پر کنید و در صورتی که تحقیق شما فقط یک متغیر دارد قسمت متغیر وابسته مدل که خالی است را پاک کنید.

• روایی و پایایی پرسشنامه

این پرسشنامه مشتمل بر 25 سوال با طیف لیکرت می باشد. به منظور سنجش هر یک از سبک های تصمیم گیری در این پرسشنامه 5 سوال اختصاص داده شده است. دامنه نمرات در این پرسشنامه از 25 تا 125 است.

روایی پرسشنامه سبک های عمومی تصمیم گیری مدیران در خارج از کشور توسط اسکات و بروس 1995 محاسبه گردید و روایی آن را

بسیار بالا گزارش کردند و **ضریب پایایی** آن را برای هر یک از زیر مقیاس ها با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه نموده که در جدول زیر قابل مشاهده است.

جدول شماره 2: ضریب پایایی پرسشنامه سبک های عمومی تصمیم گیری محاسبه شده توسط اسکات و بروس

مقیاس	سبک عقلانی	سبک شهودی	سبک وابستگی	سبک آنی	سبک اجتنابی
ضریب آلفا	0/85	0/84	0/86	0/94	0/87

در پژوهش حاضر نیز روایی این ابزار با استفاده از تحلیل گویه محاسبه گردید و نتایج حاکی از روایی بسیار خوب این پرسشنامه بود. پایایی این ابزار نیز با استفاده از آلفای کرونباخ برای هر یک از زیر مقیاس های این پرسشنامه محاسبه گردید که در جدول شماره 3 قابل مشاهده است.

جدول شماره 3: ضریب پایایی پرسشنامه سبک های عمومی تصمیم گیری

مقیاس	سبک عقلانی	سبک شهودی	سبک وابستگی	سبک آنی	سبک اجتنابی
ضریب آلفا	0/77	0/78	0/76	0/86	0/83

• منبع پرسشنامه

حسین زارع، خدیجه اعرابشیبانی، بررسی پایایی و روایی پرسشنامه
سبک های تصمیم گیری در دانشجویان ایرانی

